

نومرو : ۱۲۱

اداره خانه

ایستانبول، جغال اوغلی، دائره اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

صریت فکریه به ضاد م
علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الهمی صفا

۶ تشرین ثانی ۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنییه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره به

تورك-اسلام

وَ

آخرت مدنيه سى

محرر لر مژدن م . قوهن آفندی بويوك توركلكه داهر
بر كتاب نشر ايديور . بو كتاب ايچون دوكتور
عبده جودت بك يازديقي قريضي عينا نقل ايديور.

— محم قوهن افندی به —

دون كتابگزي بانا حرفيا شو جملله خلاصه
ايتديگنر ؛ « تورك ملتنده وجدان ملي اويانمش ، فقط
بوکافي دکل ، ملته بير مفكوره ويرمك لازم . بومفكوره بوتون
دنياه کی تورك لرك توركشدير يلوب بيرلشدير يله سي در .
روحي و قلبي بو اولان وطبع ما کينه سي آلتنده بولونان
كتاب گز حقه فکرمي کتابگزله برابر اوقوبوجو-
لارگزه توديع ايتک ايسته يورسگر . آرزو کزي متله
قبول واجرا ايدييوروم :

ملت لرده ملي وجدانک اويانماسي ، فردلرده شخصي
وجدانک اويانماسي قادار اهميت و قيمته مالک در . ملي
وجدانه مالک اولمايان ملت افرا دی ايله بوکا مالک اولان
ملت افرا دی آرالارنده کی فرق کيمياجه « مخلوط »
و « مرکب » تعبيرلرينک مدلول لاری آرالارنده کی فرق
قادار بويوك ومهم در .

کوروليور ، که تورك لرده ملي وجدانک اويانماسي ک
بويوك هيجان ومنويتله تلقی وبونی صاغلام بير عزم
وايمانله ترويخ ايدن لردنم .

بو « وجدان » ک تقرر وتبلي ايچين تعيين ايتديک گنر
مفكوره کلهجه اوننده — بعض قيود احتياطي آلتنده —
قبول ايتکده تردد ايتم .

ديمک که بورايه قادار ، « تورك جي » پيشوا [*] لاری
ايله تماماً فکر قاده داشيم . بو پيشوالرک بعضی بو آيات
اجتماعيه آراسينه ، اجتهاد واعتقادجه صواب و ثواب اولمايان
بعض « پره نسيپ » لر صوقويورلارلر . مثلاً ،

« فردلر يوق جمعيت وار »

[*] پيشوا کله سنی Meneur کله سنک مقابلي اولاراق

قولانماقدا تردد ايتمه بيليرسيگنر .

دييورلار ، فردلری ظالم و مظلوم بير اهاله عرض
ايدييورلار

« فردلر يوق جمعيت وار »

ديمک ، « حجرات » يوق « نسج عضوی » و اوديمک کي در .
حقيقت لری مشر ح و ناتوراليست کوزيله کورمک لازمدر .
حجره ، نسج عضوی دن مقدمدر . نسج عضوی اولماق سزين
حجره نك موجوديتي واردر ، حجره سز نسج عضوی موجود
اولماق متصور و معقول دکلدر .

ينه عيني پيشوا :

وطن نه تورکيادر ، بيزلره نه تورکستان ،
وطن بويوك و مؤيد بير اولکهدر ، توران !

دييور .

بن بومفكوره بي حورو غلمانله مسكون دورلو دورلو
نعمت لر ، حظلر ، لذت لره مفكور و مؤيد جنت الفردوسه
بگزه تيورم .

مفكوره لر ، علم و منطق نوری اوگنده نری مهيه جک
قادار صاغلام و عقلی و مادی اولسون ديرم . بيليريم ،
بوييله اولمايان مفكوره لرگده شهيدلری ، غازی لری واردر .
و چوقدر ، فقط بو شهيدلرک ، بو غازی لرک عددلری منور
سنه لر اوگنده بير « تناسب علی الالاء المتناقص » ايله
آزالماقدادر . بوکنج و فطين پيشوايه

وطن نه تورکيادر ، بيزلره نه تورکستان

وطن بويوك و مؤيد بير اولکهدر عرفان .

دييورم . و بونی دير ديمز علاوه ايدييورم : بنم
« عرفان » م قورو و شعر سز بير صورتده Individulatis-
فرد انديش دکلدر . بنم « عرفان » م وطن محبته ، ملت
محبته ، حریت محبته ، استقلال محبته پيوسته بير حیات
و حرارتله حیات دار و حرارت آکين در . بو « عرفان » ک
نوری روشن کوسته رير ، که جمعيت سز فرد ، مصون دکلدر ،
امنيت آلتنده دکلدر .

توركک اولکهي بو « عرفان » ک اولکهي اولسون !
توران اولکهي خاکسار و خوارستان اولابيلير و بوتون
تورك ل سفالت و ظلمتده بيرله شه بيليرلر . بو جريان ک
غيرامي و حکيم پيامبرلرندن بيری داها دون ، بانا هيجان لا ،

یولنی کشف ایدەجک کیمسه کائناتک اڭ بویوک رسول صلح و سعادت اولاجا قدر .

هلاک اولماق ایچین ، آلت اهلاکه مالک اولماق ضرورتی اڭ ابتدائی حیات دان بیلە آیرپلامش بیر ضرورت در .

بوکونکی و دونکی و هر زمانکی تدقیق لر، مشاهده لر، « فاقوم » لار ، ماوقع لر کسکین و فاجع بیر نور ایله تنویر ایتیش ، کوسترمش در، که

« مر ، دوام ایدە قوت دەر باشقا بیرشی دکلر . »
پان ایسلامیزم پان تورکیزم دن آیریلما یور، آیریلایسین، دقت ایدک :

اسلام اتحادی تورک اتحادی آیریلما یور ؟
دیورم . بیر دیکرینه محتاج، دیگری بیرندن مستفید در . سوزک اڭ نازک و حساس نقطه سنه کلدیکمی حس ایدیوروم و بو نقطه دن اوصولجه اوزاقلاشیوروم . فقط ، باشقا بیر زمان ده ا زیاده یاقینلاشماق و پارماغمله دوقونماق اوزره بو حساس نقطه دن اوزاقلاشیوروم .

نجه امین ، منور قیصه یول شودر :

آنا مملکت [ایستانبول، توسیعا تورکیا] بیرکونش اولسون ، بیر نور و قوت منبعی اولسون ، اسلام و تورک صوده کی مولدالماء و مولدالموضه حالی آمشدر . آنا مملکتده ، بیر سوپهر سوپهر دریدناوت پلانی بیر تورک - اسلام قافلسندن چقیدینی ، آنا مملکتک اسلام - تورک ترسانه سنده تورک - اسلام اللریله بو « سوپهر سوپهر دریدناوت » یاییلیدی ، و بودریدناوت ، تورک - مسلمان قایدان لارک قومانداسی آلتنده عمان لاری دولاشدینی ، محترم دوستمک و صنعتداشمک فکر واجتهادیته مخالف اولارق ، تورک - اسلام تجارت گمیلری دنیانک بوتون لیانلرینه تورک - اسلام متاع لارینی ، تورک - اسلام محصولات زراعیه و صنایعه لرینی طاشیدیقلاری، و آنا مملکت آلتون طاشیدیقلاری ، تورک - اسلام صنایعی ، تورک - اسلام تجارتی ، تورک - اسلام ادیبلری ، تورک اسلام ، مخبرلری دنیانک

شو سوزلری سویله یوردی : « هله شو حرب یتسین ، بن آیری بیر جریان داهایا پاچم . تجارت علمنده بیر جریان یاپاچم . تجارت اخلاق بوزان بیرشی در . ایشته انکلیز لر دنیانک اڭ بویوک تاجر ملتی ، عینی زمان ده اڭ زیاده اخلاقسز ملتی در . قافقاسیاده « باکو » شهری اڭ زیاده تجارتکاه بیر یردر ، اڭ بویوک اخلاقسز لوقده اوراده در . مرحوم (طالبوف) « باکو » شهری ایچین ، زمان قدیمک سودوم و غومورهه [یاخود هامورا] [*] شهرلرینک اجتماعدن حاصل اولما ملعون بیر شهردر . دیردی .
« بن بیر کره بویوک بیر تجارت یاماق فرصتی قارشیسندا بولوندم کندی کندی مدن اوتاندم یامادم ، بویوک بیر تجارتی رد ایتدم . هم بن بو مدیتی نه یاپیم . بن محمد امین ایله برابرشیمدیکی مدتی لره :

سزک اولسون مدنیت دیدیککز وحشت لر هیکزک او اوغورسز یوزگزه لغت لر !
دیرم . بونه مدنیت در ! « دریدناوت » لار ، « میترال یوز » لر ، ۴۲ لک طوپلار مدنیت لغت لر اولسون ،
ایشته حد ذات لارنده طبیعی و مبارک اولان « پان تورکیزم » جریاننه بویله طریفه لرده کیریور، پک اعلا . بیر لحظه ایچین محترم صنعتداشمک فکر واجتهادی قبول ایدلم . تجارت اولمایسین، دریدناوت اولمایسین، شراپنه ل اولمایسین، میترال یوز اولمایسین . بونلر سز مستقل ، مرفه ، یاشامانک امکانتی کره ارض اوزهرنده نرده بولاجغز . انسان لارک ملک و کره ارضک عالم ملکوت اولماسی آرزو ایتک خوش فقط بوش بیر آرزودر .

Le commerce est un vol یعنی « تجارت خبر سز لوقدر » پره نسیپی وضع ایدەن معلول و ناتوان بیر آدام دی .

بوکونکی مدنی ملت لرک ایجاد و استعمال ایتدکری قهر و مدافعه آلتلرندن مستغنی و متنفر اولاراق ملت لر ایچین مستقل ، حر ، تعرضدن مصون، مرفه یاشامانک

[*] Sodome و Gomorrhe ارض فلسطینده ایکی شهردر که لوط علیه السلامک اخلاقسز و ادبیز اولمش اولان امتیله مسکون ایدی ؛ الله اونلاری آتش عظمتله یاقدی و حضرت لوطک زوجه سی ده بو صیره ده هلاک اولمایه مستحق اولاراق هلاک اولدی .

لا قید و خود پرست اولان دوقطورلار بویله شیلرله مشغول اولماز. دیدم. بیر کیشی قاعده‌ی بوزاماز، دیدیلر. (صوبون) دارالفنوننه کونده‌ریله جک کنج سوز آلدی. «ئوت کچن سنه ادرنده کولکی اولاراق بولونویوردم. بیر دوقطور، بیر یارالی اولاراق یاتان بیر عسکر مزک باشنه تکمه‌سیله ووراراق، کبرسین! دیدی، بونی کوزلرمله کوردم و قولاغمله ایشتدیم» دییه‌رک باغیردی.

بن متهیج، ایدم و صوردم:

«دنیا ده بوقادار وحشی و آلقاق بیر طیب تصور ایدم میورم؛ فقط بویله بیر صحنه ملعونه‌نک تماشا کاری اولان سز او دوقطورک قافاسنی پارچالامادیکزمی؟ زیراً مجروح و محتضر بیر شهیدک باشنی تکمه‌له‌مک و تحقیق ایتک نه‌قادر مستکره بیر وحشت و آلقاق ایسه بو وحشتک و آلقاقلغک مرتکبنی جهنمه کونده‌رمه‌مک هیجانسز، آتشنز، قیدسز و اودون دان بیر آدم کی قالماق ده اوقادار فنا بیر جنایت در و سفیلک در.»

جواب سکوت و تازمه سیماک اوزرنده آلانان بیر کل رنکی اولدی. ای آتش مقدس یزلی سن یحیی ترک ایتدک، یز سنی نه‌دن ترک ایتدک!

بویره موقوفه‌در، که دلالت ایتدیکی حالت روحیه کنج‌لرک بیرا کثرت عظیمه‌سنه شامل اولدیغی ایچین‌پک فاجعه‌در. تکرار و اجمال ایدم‌یریم:

قوه عرقیه اعتباریه تورک - اسلام اولان آنا مملکت [مەتروپول] دان نور و قوت انشعاع ایتسین. «اسلام» ک جذب ایدم‌ه‌دیکی تورکلک، تورکلکک جذب ایدم‌ه‌دیکی اسلام جذب ایدم‌جک؛ اوزمان کندیسنه احترام اولونماسنی ملتله لسان حال و آثاریه، امر ایدن بویوک و صاغلام، فعال، عالی و متعالی، بیر هیئت وجوده کله‌جک‌در. داها چوق دییه‌جکلرم وار، دییه‌مه‌دیکلری عریفی‌نک شوآتشی و دردناک مصراع‌لاری آکلار و آغلار:

«من از گل باغ می‌جویم، توکل از باغ می‌جویی،
من آتش از دخان بزم تراز آتش دخان بینی.»

درفنور عبدالله هودت

هر طرفنده ئوکلندیکی [*] وقت تورک اتحادی، اسلام اتحادی هب بیردن واک قیسه یولدان واک صاغلام، اک زیاده زنده و زنده‌دار بیر صورتده کلش اولاجاق‌در. بونلارک یورک بیرلکی، حسیات بیرلکی، اعتقاد بیرلکی و باخصوص منفعت بیرلکی ایله و آنجاق بویرلکلرله و بویرلکی‌تنور و تقویه‌ایده‌ن منور بیرایمانک باشلا یا باغنی کیم بیلمز؟ صوئوقده و مظلومه جاذبه یوقدر. کونش سوندوکی و صوئودینی وقت نه ارض، نه قر، نه‌ده کونشک جاذبه‌سنه مجذوب و مشتاق دیگر ییلدیزلار آرتق اوسما ملک‌سی اطرافنده طواف ایتمه‌یه‌جکلر‌در. تورکیاده اوقادار چوق نور و حرارت اولسون‌که اطرافه طاشسین. بونور - اسلام نور و حرارتی بوتون ایشلری تورک - اسلام منافعه‌موافق اولاراق کوره‌جک‌در. نور و حرارت، حیات بودر. ظلمت و برودت، ایشه اولوم بودر.

یورک‌لرمن اوشیور، اللرمن صوئوقدان تیره‌یور. عرق، فیزیولوژیائی سفالت ایچنده‌در، کنج‌لرمن بویوک برا کثرتله بیرفانی کی‌در:

کنج‌لرمن دیدم، شوراده بیر محضره خاطر مه کلدی! بوندان اوچ آی قادار اول تورک بیلکی درنکنده‌ایدم. کوک آلپ بانا بیر کنج تقدیم ایتدی. بوسنه دارالفنون عثمانی دن بیرنجی اولاراق چیقدی، حکومت طرفدن پاریسک صوبون دارالفنوننه اکال تحصیل ایتمه‌یه مأمور ایدیله‌جک. . آدینی اونوتدم. بیرایکی دیگر کنج داها واردی. تورک‌جولک، جریانندن بحث آچیلدی، بن تورک‌جولکک ایلک ایشی تورک عرقی خاستالقدان قور - تارماق اولسون، اول صاغلام تورک حیوان ناطق‌لری کوره‌م، معلول و درمانده بیر عرق، اساسی سرمایه‌دن محروم دیمک‌در، دیدم. کوک آلپ نه یا پالم دوقطورلارمن خودکام، مشغول اولما یورلار دیدی «صحت عمومیه ایشی و کیدیشی» عنوانی مقاله‌می محتوی اولان ۱۱۲ نومرولو (اجتهاد) نسخه‌سی «تورک بیلکی درنکی» سالوننک ماصاسی اوزره‌رنده دورویوردی، بویورک، دیدم.

[*] ئوکل un کله‌سنی Prestige کله‌سنه معادل بیلک‌ز.